

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BENLİK SAYGISI DÜZEYLERİ İLE SOSYAL BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

ASSESSMENT OF THE RELATIONSHIP BETWEEN SELF-ESTEEM LEVEL AND SOCIAL SKILLS OF THE UNIVERSITY STUDENTS

Gözde LATİFOĞLU*

ÖZET: Bu araştırma, Üniversite öğrencilerinin benlik saygısı düzeyleri ve sosyal becerileri arasındaki ilişkiyi değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada öğrencilerin yaş, cinsiyet ve öğrenim gördükleri bölümler dikkate alınarak benlik saygısı ve sosyal beceri düzeyleri incelenmiştir. Bu çalışma, Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Fakültesine bağlı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Sınıf Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliği bölümü öğrencileriyle yürütülmüştür. Araştırmanın örneklem grubunu 18-26 yaşları arasında , 302 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin benlik saygısı ve sosyal beceri düzeyleri “Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği” ve “Sosyal Beceri Envanteri” nin birlikte verildiği bir ölçekle değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda , kişilerin yaş ve öğrenim gördükleri bölümle benlik saygıları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ancak, öğrencilerin cinsiyetleri ve benlik saygıları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ve kız öğrencilerin daha yüksek benlik saygısı düzeyine sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Ayrıca; Öğrencilerin benlik saygısı ve sosyal beceri düzeyleri arasında bir ilişki bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: benlik saygısı, sosyal beceri, üniversite öğrencileri

ABSTRACT: The aim of this study is to evaluate the relationship between self-esteem level and social skills of the University students. In this research, self-esteem level and social skills of students were analyzed based on variables age, gender and their department in the University. This research was conducted with the students studying at the Department of Guidance and Psychological Counseling, Primary School Education and Pre- School Education within the Faculty of Education, Near East University. Participants were consist of 302 students, who are 18 - 26 years old. Self-esteem and social skills of the students were measured with “Rosenberg Self-Esteem Scale” and “ Social Skills Inventory”. Results shows that, there was not relationship between the variables of age and students’ department with students’ self-esteem. However, It was found that there was a significant difference between the variables of gender and self esteem level of students. Finally, It was reached there was not relationship between self-esteem level and social skills of students.

Keywords: self-esteem, social skills , university students.

1. GİRİŞ

Benlik kavramı, bizi diğer insanlardan ayıran, farklı kılan ve kim olduğumuzu belirleyen, bizi biz yapan bir kavramdır. (Arıcak, 1999). “Benlik” içinde pek çok alt başlık barındıran ve sık kullanılmasına rağmen anlamı tam olarak anlaşılabilen ve pek çok kişinin tanımlama gereksinimi duyduğu bir kavramdır. Benlik kavramını oluşturan bu alt başlıklardan birkaçı şunlardır: “kendinin farkında olma”, “benlik kontrolü”, “benlik kavramı yada benlik anlayışı”, “kendini gerçekleştirme ve “benlik saygısı”. (Baumeister, 1999)

Benlik saygısı Rosenberg (1990) tarafından, bireylerin kendileri hakkındaki olumlu veya olumsuz değerlendirmeleri olarak tanımlanmıştır (akt:Kinnunen v.d., 2007) . Baumeister’de (2005) bu görüşe katılarak benlik saygısı kavramını insanların kendilerini değerlendirme biçimleri olarak tanımlamıştır. Bir başka görüşe göre ise ; benlik saygısı, “gerçek ben” yani bireyin gerçekte olduğu kişi ve “ideal ben” yani bireyin olmak istediği kişi arasındaki ilişkidir. Kişinin gerçek benliği ve ideal benliği arasındaki algı farkı ne kadar az olursa , bu kişinin sağlıklı bir benlik saygısına sahip olduğu söylenebilir (Mruk,1999; Plummer, 2005).

* Doktora Öğrencisi, Öğretim Görevlisi, Yakın Doğu Üniversitesi, e-posta: gozdelatifoglu@hotmail.com

Benlik saygısı kişilerde sürekli olan bir değerlilik duygusudur, ayrıca kim olduğumuzu ve hayatımızı nasıl yaşayacağımızı belirleyen çok önemli bir parçamızdır. Bunların yanında; Branden (1987) benlik saygısını kendimizi ve başkalarını anlayabilmemiz için bir anahtar olarak tanımlamıştır. Ona göre, benlik saygısının iki tane bileşeni vardır. Bunlar; kişisel yeterlilik ve kişisel değerlilik duygularıdır. Başka bir deyişle, benlik saygısı övgüven ile özsaygının toplamından oluşmaktadır. Benlik saygısı bireylerin kendi problemlerini anlama ve bu problemlere hakim olma yeteneklerini yansıtmaktadır. Yüksek benlik saygısına sahip olmak , kendine güvenli bir şekilde hayata uygun olduğun duygusuna sahip olmaktır , düşük benlik saygısına sahip olmak ise hayata uygun olmadığını duygusuna kapılmaktır. Benlik saygısı yaşamımızda çok önemli bir yere sahiptir ve sosyal hayatımızı etkilediği bir gerçektir.

Benlik saygısı ve sosyal beceri arasında olumlu bir ilişki bulunmaktadır. Kişilerin sosyal becerilerinin, benlik/ kendilik değerlerini artırdığı bilinmektedir (Yiğit ve Yılmaz, 2011). Sosyal beceri, çeşitli şekillerde tanımlanabilir. Dowrick (1986), sosyal beceriyi; kişinin yaptığı davranışın belirli bir ortamda toplumsal olarak kabul görmesi, ayrıca kişinin kendisi ve karşısındaki bireyler için yararlı olacak biçimde davranabilme becerisi olarak tanımlamıştır. (Akt: Seven ve Yoldaş, 2006) Sosyal becerilerin üç adet alt başlıktan meydana gelmektedir. bu alt başlıklar; kişilerarası davranışlar, kendiyi ve görevleriyle ilişkili davranışlardır. Her başlık da kendi içinde bölümlere ayrılmaktadır. Kişilerarası davranışlar kendi bünyesine; otoriteyi kabul etme, konuşma becerileri, işbirliği ve oyun davranışlarını barındırmaktadır. Kendiyi ilişkili davranışlar; duygularını ifade etme, ahlaki davranış, kendine karşı olumlu tutum geliştirme gibi davranışlardan oluşmaktadır. Son olarak görevle ilişkili davranışlar ise, uyarılara dikkat etme, sorumluluklarını yerine getirme, yönergeleri izleme ve bağımsız olarak çalışma gibi davranışları içermektedir.(Avcıoğlu, 2005) Sosyal beceriler, diğer bireylerle iletişim kurmayı olanaklı hale getiren davranışlar olarak da tanımlanmıştır. Bunun yanında, sosyal becerilerin kişilerin yaşam kalitesini artırıcı özelliğe sahip olduğunu ve kişinin heceflerine ulaşması için ona yardımcı olan bir unsur olduğu vurgulanmıştır (Yüksel, 1999). Bunların yanında sosyal becerilerin bir diğer önemli özelliği ise, iletişimi ve etkileşimi devam ettirici niteliğe sahip olmalarıdır; sosyal beceriler çevredeki insanlar tarafından kabul edilen, beğenilen ve bir nitelik arz eden davranışlardır. (Kuzgun 2000, akt: Yalçın 2012)

Benlik saygısı bireyleri çeşitli yönlerden etkilemektedir , çoğu zaman onların nasıl birer birey olacaklarına, nasıl bir kişilik yapısı geliştireceklerine ve çevreleriyle olan ilişkilerinde nasıl bir yol izleyeceklerine etki eden bir unsurdur. Bu çalışmada, benlik saygısının inanıldığı gibi, sosyal ilişkilerimizde ve sosyal becerilerimiz üzerinde belirli bir etkisi olup olmadığı araştırılmıştır. Bunun yanında, bu çalışma sosyal beceri gerektiren bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin, sosyal beceri düzeylerinin ne olduğuna da ışık tutmaktadır. Bu araştırma Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Sınıf Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliği öğrencilerinin yani gelecekte çocuklarla ve yetişkinlerle etkileşim halinde olacak bireylerin sosyal beceri düzeylerinin yüksek mi yoksa düşük mü olduğunu da ortaya çıkarmaktadır. Böylece yapılan bu çalışma, yukarıda belirtilen bölümlerde sosyal beceriyi artırıcı çalışmalar yapılmasına da zemin hazırlanmış olacaktır.

Bu araştırmanın genel amacı; Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Sınıf Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliği bölümlerinde öğrenim görmekte olan Üniversite öğrencilerinin benlik saygısı düzeyleri ile sosyal becerileri arasında bir ilişki olup olmadığının, öğrencilerin yaş, cinsiyet ve öğrenim gördükleri bölüm değişkenleri de dikkate alınarak araştırılmasıdır. Bu genel amaç doğrultusunda bu araştırmanın bir takım alt amaçları bulunmaktadır. Bunlar;

1. Üniversite öğrencilerinin benlik saygıları ve sosyal becerileri ne düzeydedir?
2. Öğrencilerin benlik saygısı düzeyleri ve sosyal becerileri yaşlarına göre farklılık gösterir mi?
3. Öğrencilerin benlik saygısı düzeyleri ve sosyal becerileri cinsiyetlerine göre farklılık gösterir mi?

4. Öğrencilerin benlik saygısı düzeyleri ve sosyal becerileri öğrenim gördükleri bölüme göre farklılık gösterir mi?
5. Öğrencilerin benlik saygısı düzeyleri ve sosyal becerileri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2.YÖNTEM

2.1 Evren ve Örneklem

2011-2012 öğretim yılında KKTC’de bulunan Yakın Doğu Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte olan Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliği bölümü öğrencileri araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise bu bölümlerde öğrenim gören , yaş aralıkları 18- 26 olan 215 (%71.2) kız ve 87 (%28.8) erkek öğrenci oluşturmaktadır.

2.2 Veri Toplama Aracı

Araştırma verileri “Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği” ve “Sosyal Beceri Envanteri” nin birlikte verildiği bir ölçekle elde edilmiştir. Her iki ölçek de 5 dereceli likert tipi bir ölçme aracıdır ve “Rosenberg Benlik Saygısı” ölçeğinde bulunan 3., 5., 8., 9., ve 10. maddeler ters puanlanmıştır. Sosyal Beceri Envanteri’nde ise ters puanlanan bir madde bulunmamaktadır. Analizler SPSS paket program kullanılarak yapılmıştır. İstatistiksel araştırmalarda t-testi ve ANOVA kullanılmıştır. Ayrıca iki ölçek arasındaki Korelasyona da bakılmıştır.

3. BULGULAR

3.1 Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygıları ve Sosyal Beceri Düzeylerine İlişkin Bulgular

Tablo 1. Öğrencilerin Benlik Saygısı Düzeyleri ve Sosyal Becerilerine İlişkin Ortalama Değerler.

	N	Ortalama	Standard Sapma
btoplam	302	41,0000	6,27128
stoplam	302	255,9536	42,84521
Geçerli N	302		

Tablo 1’de verilen ortalama değerlere bakıldığında “btoplam”ın yani öğrencilerin benlik saygılarının aldığı ortalama değer 41,00 olduğu görülmektedir. Benlik saygısı ölçeğinin 10 maddeden oluştuğu ve 5’li likert tipi bir ölçekle verilerin toplandığı göz önünde bulundurulduğunda 302 öğrenciden elde edilebilecek maksimum ortalamanın 50 olduğu anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda, Tablo 1’de görülen 41,00 ortalama değeri Yakın Doğu Üniversitesinde öğrenim görmekte olan Sınıf Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği ve Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümü öğrencilerinin benlik saygısı düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Bunun yanı sıra; öğrencilerin “stoplam” olarak belirtilen sosyal beceri düzeyleri için aldıkları ortalama değer 255,95 olarak belirlenmiştir. Sosyal beceri envanteri 90 maddeden oluşan ve 5’li likert tipi bir ölçek olmasından dolayı, öğrencilerin alabilecekleri en yüksek ortalama değerin 450 olabileceği görülmektedir. Bu durumda 255,95 değerine bakıldığında öğrencilerin sosyal beceri düzeylerinin orta seviyede olduğu yorumunu yapmak mümkündür.

3.2 Üniversite Öğrencilerinin Yaş Değişkeni Dikkate Alınarak, Benlik Saygısı Düzeyleri ve Sosyal Becerileri İle İlgili Elde Edilen Bulgular.

Tablo 2’de Üniversite öğrencilerinin 18- 20 yaş , 21-23 yaş ve 24-26 yaş aralıklarına göre benlik saygısı düzeylerinin ve sosyal beceri düzeylerinin ne olduğu gösterilmiştir. Ayrıca Tablo 2’de Üniversite öğrencilerinin benlik saygısı ve sosyal becerilerinin yaş aralıklarına göre ANOVA sonuçları verilmiştir. Tablo 2 ve Tablo 3’de görülen ve “btoplam” olarak belirtilen değer, “Benlik Saygısı Ölçeği” nin toplam değerini temsil ederken; “stoplam” olarak belirtilen ise “Sosyal Beceri Envanteri” nin toplam değerini temsil etmektedir.

Tablo 2: Katılımcıların Yaş Aralıklarına Göre Toplam Benlik Saygısı ve Sosyal Becerilerinin Ortalama Değerleri.

		N	Ortalama	Standard Sapma	Std. hata
btoplam	18-20 YAS	145	41,4069	6,54100	,54320
	21-23 YAS	128	40,4844	6,01571	,53172
	24-26 YAS	29	41,2414	6,03948	1,12150
	Toplam	302	41,0000	6,27128	,36087
stoplam	18-20 YAS	145	253,9793	43,56245	3,61766
	21-23 YAS	128	256,9766	40,85956	3,61151
	24-26 YAS	29	261,3103	48,44887	8,99673
	Total	302	255,9536	42,84521	2,46546

Tablo 3: Katılımcıların Yaş Aralıklarına Göre Toplam Benlik Saygısı Değerlerine ve Sosyal Becerilerine İlişkin ANOVA Sonuçları.

		Karelerin toplamı	df	Ortalamalar Karesi	F	p
btoplam	Gruplar arasında	59,728	2	29,864	,758	,469
	Gruplar içi	11778,272	299	39,392		
	Toplam	11838,000	301			
stoplam	Gruplar arasında	1531,276	2	765,638	,415	,660
	Gruplar içi	551018,075	299	1842,870		
	Toplam	552549,351	301			

Tablo 3’deki analiz sonuçlarına bakıldığında, katılımcıların yaş değişkenleri ve benlik saygısı düzeyleri arasında (btoplam) anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($F=,758$, $p>0,05$). Dolayısıyla 18-26 yaşları arasındaki kişilerin benlik saygısı düzeyleri yaşlarına göre farklılık göstermemektedir. Yani, yaş aralıklarının benlik saygısı düzeyi üzerinde etkili olmadığı görülmektedir.

Bunların yanı sıra; Tablo 3’de yaş değişkeni ve bireylerin sosyal beceri düzeyleri (stoplam) arasında da anlamlı bir ilişki bulunmadığı görülmektedir ($F=,415$, $p>0,05$). Bu sonuca bakıldığında, 18-26 yaşları arasındaki Üniversite öğrencilerinin yaş farklılıklarının sosyal beceri düzeyleri üzerinde etkili olmadığı görülmektedir.

3.3 Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkeni Dikkate Alınarak, Benlik Saygısı Düzeyleri ve Sosyal Becerileri ile İlgili Elde Edilen Bulgular.

Tablo 4: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Toplam Benlik Saygısı ve Sosyal Becerilerinin Ortalama Değerleri

CINSİYET	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. hata ortalaması
btoplam	KIZ	215	41,6651	6,10572
	ERKEK	87	39,3563	6,40671
stoplam	KIZ	215	255,1814	39,69427
	ERKEK	87	257,8621	49,99050

Tablo 5: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Toplam Benlik Saygısı Değerleri ve Sosyal Becerilerine İlişkin t-testi Sonuçları

		p	Ortalama Farkı	Std. Hata Farkı
btoplam	Eşit varyans varsayımı	,004	2,30879	,78698
	Eşit olmayan varyans varsayımı	,005	2,30879	,80324
stoplam	Eşit varyans varsayımı	,623	-2,68067	5,45098
	Eşit olmayan varyans varsayımı	,656	-2,68067	6,00444

Tablo 5’deki sonuçlar dikkate alındığında, öğrencilerin benlik saygısı düzeyleri ve cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark bulunduğu görülmektedir ($p < 0,05$). Dolayısıyla Tablo 4’deki kız ve erkek öğrencilerin benlik saygısı ortalamalarına bakıldığında kız öğrencilerin 41,66 ve erkek öğrencilerin de 39,35 ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Bu oranlara bakıldığında kız öğrencilerin benlik saygısı düzeylerinin erkek öğrencilere oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmaktayız.

Tablo 5’de verilen t-testi sonuçlarına göre, “stoplam” olarak isimlendirilen öğrencilerin toplam sosyal beceri düzeyleri ile cinsiyet faktörü arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır ($p > 0,05$). Bu doğrultuda şu yorumu yapmak mümkündür; öğrencilerin kız veya erkek olmaları sosyal beceri düzeyi üzerinde etkili bir faktör değildir, cinsiyet ile sosyal beceri düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

3.4 Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı Düzeyleri ve Sosyal Becerilerinin Öğrenim Gördükleri Bölümlere Göre Değerlendirilmesini İçeren Bulgular.

Tablo 6 ve Tablo 7’de, “Okul Öncesi Öğretmenliği”, “Sınıf Öğretmenliği” ve “Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik” bölümleri öğrencilerinin benlik saygıları ve sosyal becerilerine ilişkin bulgular verilmiştir. Tablo 6’ da her bir bölümün benlik saygısı ölçeği ve sosyal beceri envanterinden aldıkları puanların ortalamaları verilmiştir ve Tablo 7’de , Üniversite öğrencilerinin benlik saygısı ve sosyal becerilerinin öğrenim gördükleri bölümlere göre ANOVA sonuçları verilmiştir.

Tablo 6: Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölümlere Göre Benlik Saygısı ve Sosyal Beceri Ortalamaları

		N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata
btoplam	OKUL ONCESİ	173	41,2543	6,34970	,48276
	SINIF OGRETMENLİĞİ	38	40,8684	6,00077	,97345
	PDR	91	40,5714	6,27365	,65766
	Total	302	41,0000	6,27128	,36087
stoplam	OKUL ONCESİ	173	255,8671	41,97452	3,19126
	SINIF OGRETMENLİĞİ	38	245,2368	48,35926	7,84491
	PDR	91	260,5934	41,72076	4,37352
	Total	302	255,9536	42,84521	2,46546

Tablo 7: Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölümlere Göre Benlik Saygısı ve Sosyal Becerilerine İlişkin ANOVA Sonuçları.

		Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p
btoplam	Gruplar arası	28,563	2	14,281	,362	,697
	Gruplar içi	11809,437	299	39,496		
	Toplam	11838,000	301			
stoplam	Gruplar arası	6324,584	2	3162,292	1,731	,179
	Gruplar içi	546224,767	299	1826,839		
	Toplam	552549,351	301			

Tablo 7'ye baktığımızda öğrencilerin toplam benlik saygısı düzeyleri (btoplam) ve öğrenim gördükleri bölüm arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($F= ,362$, $p > 0,05$). Dolayısıyla, Okul Öncesi Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği ve Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik öğrencilerinin buldukları bölümlere göre benlik saygıları farklılık göstermemektedir. Ayrıca Tablo 7'de öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri (stoplam) ile öğrenim gördükleri bölümler arasında anlamlı bir fark bulunmadığı da görülmektedir ($F=1,731$, $p > 0,05$). Yani öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri okudukları bölümlere göre herhangi bir değişim göstermemektedir.

3.5 Üniversiye Öğrencilerinin Benlik Saygıları ve Sosyal Becerileri Arasındaki Korelasyona İlişkin Bulgular

Tablo 8: Öğrencilerin Benlik Saygıları ve Sosyal Becerilerinin Korelasyon Değerleri.

		btoplam	Stoplam
btoplam	Pearson Korelasyon	1	-,021
	p		,715
	N	302	302
stoplam	Pearson Korelasyon	-,021	1
	p	,715	
	N	302	302

Tablo 8'deki bulgulara göre öğrencilerin benlik saygısı düzeyleri ve sosyal beceri düzeyleri arasında bir ilişki olmadığı sonucuna varmaktayız ($p > 0,05$). Yani öğrencilerin benlik saygıları yüksek olduğunda sosyal becerileri de yüksek olacak diye bir çıkarımda bulunamayız. Bu iki faktörün birbirleri üzerinde olumlu veya olumsuz hiçbir etkisi bulunmamaktadır.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Sınıf Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği ve Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümü öğrencileri arasında yapılan Benlik Saygısı ve Sosyal beceri düzeylerinin değerlendirilmesine yönelik yapılan bu araştırmanın sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin benlik saygısı değerlerinin yüksek olduğu ancak öğrencilerin sosyal beceri düzeylerinin orta seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Şahin ve Yeşil'in (2010) Sınıf Öğretmenliği aday öğretmenleri arasında yaptıkları çalışmada da benzer bir sonuca ulaşılmıştır ve araştırmada, aday öğretmenlerin sosyal beceri düzeylerinin orta seviyede olduğu bulunmuştur.

Yapılan bu araştırmada üzerinde durulan bir başka unsur ise öğrencilerin yaşlarına göre benlik saygısı düzeyleri ve sosyal becerileri arasında bir bağlantı olup olmadığıdır. Araştırmanın bulgularına bakıldığında 18-20 yaş , 21-23 yaş ve 24-26 yaşları arasındaki öğrencilerin yaş değişkenine bağlı olarak sosyal beceri ve benlik saygısı düzeylerinde herhangi bir farklılık görülmemiştir. Yani öğrencilerin yaşları ve sosyal beceri düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Bunun yanında öğrencilerin yaşlarının farklılığının benlik saygısı düzeyleri üzerinde etkili olmadığı sonucuna

da ulaşılmıştır. Bu konu üzerinde yapılan bir başka araştırma sonucuna bakıldığında ; Başçıftçi ve diğerleri'nin (2010), 18-28 yaşlarında olan Üniversite öğrencileri arasında yaptıkları araştırmada da benzer sonuçlara ulaştıkları görülmektedir; yaptıkları bu araştırmada yaş değişkeninin benlik saygısı üzerinde etkili olmadığı saptanmıştır. Ancak geçmiş çalışmalara bakıldığında kişilerin yaşları arttıkça benlik saygısı düzeylerinin azaldığı sonucuna ulaşılmıştır (McMullin ve Cairney,2004). Shaw, Liang ve Krause'da (2010) yaptıkları araştırmayla genç yetişkinlerin , daha yaşlı yetişkinlere göre benlik saygısı düzeylerinin daha yüksek olduğunu ortaya koymuşlardır. Bu araştırma, bizlere Eğitim Fakültesinde öğrenim gören, Sınıf Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği ve Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümü öğrencilerinin eğitim hayatları boyunca benlik saygısı düzeylerinin yüksek seviyede olduğunu göstermektedir, yani eğitim gördükleri yıllar boyunca öğrencilerin benlik saygısı düzeyleri azalma göstermemektedir.

Araştırmada elde edilen bir diğer sonuç ise; öğrencilerin cinsiyetleri ve sosyal beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farkın bulunmamasıdır. Öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri kız veya erkek olma durumuna göre değişiklik göstermemektedir. Bu bulguların aksine, Adina (2011) yaptığı araştırmada kız öğrencilerin, erkek öğrencilere göre; sorumluluk, empati ve etkili iletişim gibi sosyal becerilerinin daha yüksek düzeyde olduğunu tespit etmiştir ayrıca, aynı çalışmada erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre özdenetim (kendini kontrol etme) konusunda daha başarılı oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenleri arasında yapılan bir diğer araştırma sonucunda ise yine kızların sosyal beceri düzeylerinin erkeklere oranla daha yüksek olduğu bulunmuştur. (Şahin ve Yeşil, 2010). Bu bulgulara ek olarak; öğrencilerin cinsiyetlerine göre benlik saygısı düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ve araştırma sonuçlarına bakıldığında kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha yüksek düzey benlik saygısına sahip oldukları bulunmuştur. Ancak ,McMullin ve Cairney (2004) yaptıkları çalışmada, kızların erkeklere oranla daha düşük benlik saygısına sahip oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Birndorf ve arkadaşlarının (2005) gençler arasında yaptıkları bir diğer araştırmada ise yine aynı sonuca ulaşılmış ve her dönemde kızların benlik saygılarının erkeklere göre daha düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Başçıftçi, Özen ve Doyduk'un (2010) araştırma sonuçları da cinsiyet değişkeninin benlik saygısı üzerinde etkili olduğu ve erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla daha yüksek benlik saygısına sahip oldukları bulgusunu destekleyici nitelikte olan bir başka çalışmadır. Yapılan diğer çalışmalara baktığımızda ise araştırmacılar,cinsiyet ve benlik saygısı düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşmışlardır (Pritchard, 2009; Zakeri ve Karimpour, 2011; Kavas, 2009; Marcic ve Grum, 2011).

Öğrencilerin benlik saygısı ve sosyal beceri düzeyleri, öğrenim gördükleri bölümler açısından da değerlendirilmiştir ve elde edilen sonuçlara göre Okul Öncesi bölümü, Sınıf Öğretmenli bölümü ve Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümü öğrencilerini benlik saygısı ve sosyal beceri düzeyleri ile öğrenim gördükleri bölümler arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yani öğrencilerin buldukları bu bölümler arasında bir ayırım gözetmeksizin bu bölümlerde bulunan öğrencilerin benlik saygısı düzeylerinin yüksek ve sosyal becerilerinin orta seviyede olduğu yorumunu yapabiliriz. Son olarak, öğrencilerin benlik saygısı düzeyleri ve sosyal becerileri arasında bir ilişki olup olmadığı incelendiğinde, bu iki öge arasında anlamlı bir ilişkinin varlığına rastlanmamıştır. Bu sonuçlar ışığında araştırmanın hipotezi doğrulanmamış ve benlik saygısı arttıkça sosyal beceri düzeyinin de arttığı inancının yanlış olduğu bulunmuştur. Babakhani'de (2011) sosyal beceri eğitimi verilen bireylerin benlik saygılarının artacağı hipotezinden yola çıkarak yapmış olduğu çalışma sonucunda bulmuştur ki; sosyal beceri eğitimi verilen bireylerde benlik saygısı düzeyi artış göstermemektedir. Yani yapılan bu çalışmada olduğu gibi, sosyal beceri ve benlik saygısı arasında beklendiği gibi bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Benlik saygısı ve sosyal beceriler bireylerin hem günlük yaşamlarında hem de eğitim hayatlarında önemli bir yere sahiptir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere bakıldığında bu öğrencilerin şu anki eğitim hayatlarında ve gelecekteki meslek yaşamlarında daha başarılı olabilmeleri için yüksek benlik saygısına sahip olmaları onların kendilerini olumlu yönde geliştirmeleri için etkili bir özelliktir. Bunun yanında öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümler sosyal beceri ve iyi insan

ilişkileri kurulmasını gerektiren bölümler olması bakımından öğrencilerin sosyal becerilerinin orta düzeyde olması onlara olumsuz bir etki yapabilir, bu sebepten dolayı öğrencilerin sosyal beceri düzeylerini artırıcı çalışmalar yapmaları ve insan ilişkilerini daha da iyileştirmeleri onlar için daha sağlıklı olacaktır. Öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirmelerine katkıda bulunması açısından eğitim programlarına sosyal beceriyi artırmaya yönelik dersler eklenebilir, bunun yanında teorik bilgi verilen derslerden ziyade öğrencilerin grup çalışması yapabilecekleri ve birbirleriyle etkileşime girebilecekleri türde derslerle onların sosyal beceri düzeylerini artırmalarına yardımcı olunabilir.

KAYNAKLAR

- Adina, I.A. (2011). Assessing the Social-Emotional Skills in Romanian Teenagers. *Procedia Social and Behavioral Sciences*.30, 876-882.
- Arıcak, O.T. (1999). *Grupla Psikolojik Danışma Yoluyla Benlik Saygısı ve Mesleki Benlik Saygısının Geliştirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Avcıoğlu, H.(2005). *Etkinliklerle Sosyal Beceri Öğretimi*. (2. Baskı) Ankara: Kök Yayıncılık.
- Babakhani, N. (2011). The Effects of Social Skills Training on Self-esteem and Aggression Male Adolescents. *Procedia Social and Behavioral Sciences*. 30,1565-1570.
- Başçıftçı, F., Özen, S. ve Doyduk, A. (2010). Selçuk Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Benlik ve Mesleki Benlik Saygılarının incelenmesi. *New World Sciences Academy*. 5(4), 2198-2205.
- Baumeister,R.F. (1999). *The Self in Social Psychology*.New York: Psychology press.
- Baumeister, R. (2005). *Rethinking Self-Esteem: Why nonprofits should pushing self-esteem and start endorsing self-control*. Stanford: Leland Stanford Jr. University.
- Birndorf, S., Ryan, S., Auinger, P. & Aten, M. (2005). High Self-esteem Among Adolescents: Longitudinal Trends, Sex Differences and Protective Factors. *Journal of Adolescent Health*. 37, 194-201.
- Branden, N. (1987). *How to Raise Your Self-Esteem*. United States: Bantam Books.
- Kavas, A.B. (2009). Self-Esteem and Health-Risk Behaviors Among Turkish Late Adolescents. *Libra Publishers*. 44,173.
- Kinnunen, M.L., Feldt, T., Kinnunen, U. & Pulkkinen, L. (2008). Self-esteem: An antecedent or a consequence of social support and psychosomatic symptoms? Cross-lagged associations in adulthood. *Journal of Research in Personality*. 42 (2), 333-347.
- Marcic, R. & Grum, D.K. (2011). Gender Differences in Self-Concept and Self- Esteem Components. *Studia Psychologica*. 53,4
- McMullin,J.A. & Cairney, J. (2004). Self-esteem and the Intersection of Age, Class and Gender. *Journal of Aging Studies*.18, 75-90.
- Mruk,C.J.(1999). *Self-Esteem: Research, Theory and Practice*. (2nd ed.) London: Free Association Books.
- Plummer, D.(2005). *Helping adolescents and adults to build self-esteem*. London: Athenaemum press, Jessica kingsly publishers.
- Pritchard, M. (2009). Does Self Esteem Moderate the relation between gender and weight preoccupation in undergraduates? *Personality and Individual Differences*. 48, 224-227.
- Şahin, C. ve Yeşil, R. (2010). Sınıf Öğretmenliği Aday Öğretmenlerinin Sosyal Beceri ve Empatik Eğilim Düzeyleri. *New World Sciences Academy*. 5(3), 1197-1212.
- Seven, S. ve Yoldaş, C. (2007). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sosyal Beceri Düzeylerinin İncelenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*. 4(1), 1-18.
- Shaw, B.A., Liang, J. & Krause, N. (2010). Age and Race Differences in Trajectories of Self - Esteem. *Psychology & Aging*. 25 (1), 84-94.
- Yalçın, H. (2012). Sosyal Beceri Seviyesinin Okul Öncesi Öğretmenlerinde İncelenmesi. *Akademik Bakış Dergisi*. 1.05.2012 tarihinde <http://akademikbakis.org> adresinden alınmıştır.
- Yiğit, R. ve Yılmaz, H. (2011). İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Sosyal Beceri Düzeyleri ile Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*. 31, 335-347.

- Yüksel, G. (1999). Sosyal Beceri Eğitiminin Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Beceri Düzeyine Etkisi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*. 2(11),37-47.
- Zakeri, H. & Karimpour, M. (2011). Parenting Styles and Self-esteem. *Procedia Social and Behavioral Sciences*.29, 758-761.

Extended Abstract

Social skills affect on the relationship between environment and people, also it is important to interact with others. It is believed that self-esteem and social skills influence each other. There is a conviction about increasing self esteem level which lead to increase social skill level of people. In this research, this expectation was investigated. This research was conducted with the students studying at the Department of Guidance and Psychological Counseling, Primary School Education and Pre-School Education within the Faculty of Education, Near East University, for determine the relationship between self-esteem and social skill level of students. In this research, self-esteem level and social skills of students were analyzed based on variables age, gender and their department in the University. This research was conducted with 18 to 26 years old students at the University and these students were evaluated within the age groups which were 18-20, 21-23 and 24-26 years old. Self-esteem and social skills of students were measured with the scale which include both “Rosenberg Self-Esteem Scale” and “Social Skills Inventory”. Participants were consist of 302 students who were 215 girls (%71.2) and 87 boys (%28.8). t-test were used for determine the self-esteem and social skill level of students depending on gender variable also, ANOVA were used for statistical analyses of data about age groups and department of students.

There were sub problems of this study which include the assessment of self esteem level and social skills level of students. In addition, this study aimed to identify the level of self-esteem and social skills of students depend on the variables of age, gender and their departments in University. Finally, sub problems include the analysis of the interaction and relationship between self esteem and social skill level of students.

“Rosenberg Self-esteem Scale” which was used to collect data, consists of ten items and the items 3, 5, 8, 9 and 10 were graded oppositely. “Social Skill Inventory” were applied for investigate the social skill level of students, include 90 items. Both Rosenberg Self-esteem Scale and Social Skill Inventory are 5 point likert scale.

Results shows that mean of self esteem level of 302 students were 41. Self –esteem scale include 10 items and it is 1 to 5 likert scales, so the top grade which could be reached was 50 and results shows us self-esteem level of students were high level according to their mean grade 41. In addition, analysis shows that students’ social skill average was 255, 95. The highest score that they could take was 450 so in this situation we can say that students’ social skill were medium level. Students were investigated according to their age group and it was found that there was not any significant difference between variable of age and their self-esteem level. This means that there was not any relationship between self esteem and 18 to 26 years old students at Near East University, Faculty of Education. Furthermore; it was found that there was not significant relationship between age variable and social skill level of students. It means that during the education at Univesity, students’ social skill level not increase or decrease. However; there was an important outcome of this study. It was found that there was a significant difference between gender variable and self-esteem level of students. At the University girl students have higer self esteem level than boys. According to results girls had 41,66 rate of self esteem and boys had 39,35. It was investigated social skill level and gender difference so, social skills were not affected by gender difference. Girls and boys were equally adequate about social skills.

Students’ departments were considered during the evaluation of social skills and self-esteem level of students. These departments were Guidance and Psychological Counseling, Primary School Education and Pre- School Education. The relationship between self esteem level of students was investigated in respect of each department. Results show that between these departments, there were not any difference and it was not found a significant relationship between depertments of students and

self-esteem level. Like self esteem, social skill levels of students were not differentiated depend on their departments. There was not meaningful relationship between social skill and departments.

Finally, depending on the main question of this study, the interaction between social skill and self-esteem level was examined and it was reacted that self esteem level and social skill level of University students were not affected each other. There was not a meaningful relationship of these two factors. In this way; it was proved that increasing self esteem level not lead to increasing social skill level.

If we think about the role of self esteem in our lives, high self esteem level of students affect positively in their daily life and academic life as well. It helps students to communicate with their friend, instructor, etc. However, in this research, it was mentioned that students have medium level of social skills. It is advised that students should take some devices for increasing their social skill level. In addition, training programs could be reorganized by adding some lessons to increase social skill level of students. Moreover, lecturers should be based on the group activities and students should be directed to interact with their peers actively. In this way, it can be helped to students for increasing their social skills and their relationships with others.